

ГОДИНА СПІЛКУВАННЯ

Тема. Українці за кордоном.

Мета. Збагатити знання учнів про Україну. Ознайомити з поняттям «діаспора» та причинами виникнення українських діаспор. Сповнити серця дітей великим духовним змістом, життєвим оптимізмом, любов'ю до Батьківщини.

Розвивати пізнавальний інтерес, формувати почуття громадянина України, національну гордість та почуття гордості за свій народ. Виховувати патріотизм, почуття національної гордості, відповідальність за долю Батьківщини.

Обладнання. пісня «Батьківщина», муз. Г. Татарченка, сл. А. Матвійчука, презентація в Power Point, репродукції картин, фото знаменитих емігрантів, прислів'я,

Епіграф: Є багато країн на землі,

В них - озера, річки і долини.

Є країни великі й малі,

Та найкраща завжди — Батьківщина.

Хід години спілкування

Вчитель. Україна, Батьківщина, Вітчизна, рідний край... Ці слова дорогі кожній людині нашої країни.

Кожна людина найбільше любить той край, де народилася й живе. Кожен пишається своєю рідною землею і завжди хоче сказати про неї найкраще. Подивіться на карту України. Територія, яку заселяють українці, така велика. Щоб пройти її із заходу на схід, долаючи щодня 30 км, потрібно 90 днів.

Тематична «павутинка» до поняття «Рідний край». (*сім'я, родина, природа, пісенька, рідна мова, обряди, звичаї, традиції*)

Учитель. Кожен народ в своєму образі уособлює якогось птаха. Таким птахом для України є лелека. Українці, які роз'їхались по всьому світу створюють українські діаспори, об'єднуються, зберігають прадавні звичаї, обряди, традиції. А скільки українців кожен день покидає нашу нужденну Україну. І білокрилим птахом хоч подумки летять у свої оселі до своїх рідних. Про нашу славну Україну народ склав прислів'я, висловлюючи свою

любов та тугу до рідної землі. Доповніть прислів'я. Об'єднайте праву сторону з лівою, прочитайте і поясніть як розумієте прислів'я.

Доповніть прислів'я.

Людина без Вітчизни,	а дома найліпше.
Кожному мила	і в жмені мила.
Всюди добре	як соловей без пісні.
Кожному птаху своє	своя сторона.
Рідна земля	своє гніздо миле.

Сьогодні ми познайомимося з словом «діаспора» та «еміграція» і їхнім значенням.

Еміграція (лат. *emigratio*— «виселення», «переселення») — вимушена чи добровільна зміна місця проживання людей (емігрантів, переселенців), переселення зі своєї батьківщини, країни, де вони народилися і вирости в інші країни з різних причин.

Діаспора (у перекладі з грецької - розсіяння) перебування частини народу поза межами країни. Діаспора – це перебування значної частини народу (етнічної спільності) поза країною.

Українська діаспора - зібрання українців, що постійно мешкають за межами державного кордону України – закордонні українці.

Перші українці – емігранти.

7 вересня 1891 року до порту Квебек прибув корабель "Орегон" з Гамбурга. У численному натовпі були два хлібороби – Іван Пилипів та Василь Єлиняк з села Небилова Рожнятівського району Івано-Франківської області. Вони подалися за океан в пошуках щастя, виходу зі злиднів, яких зазнавали на власній землі під владою Австро-Угорщини та Польщі.

Хоча Пилипів мав більше землі, як інші селяни, був письменним, навіть добре знав німецьку мову, трохи займався промислом, але не міг прогодувати свою родину. Єлиняк був дуже бідним, не знав ніякої грамоти і важко гарував на своєму куснику землі неврожайно, що заледве з неї виживав.

Пилипів був досить спритним, розсудливим, побував у деяких місцевостях й побачив краще життя, ніж у рідному селі. Але самому пускатися за світові води – страшноувато. От він і підмовив Єлиняка.

Плили небилівці дуже довго. З острахом та надією вдивлялися в бурхливі хвилі океану, шукаючи його берегів. Лише після 22-денної подорожі вони дісталися до загадкової Канади, де були величезні простори цілинної землі. Отже, Іван Пилипів та Василь Єлиняк поклали початок масової еміграції із західноукраїнських земель за океан. І їм судилось бути її піонерами.

Еміграція, тобто виїзд за чужину, була зумовлена надзвичайною матеріальною нуждою. Вона є болючою для кожного народу. Болючою, що не можуть застосувати свої сили і розум на рідній землі. І несуть їх на службу іншому народові, іншій державі. Це глибоко відчували відомі мислителі того часу. Так, письменник Василь Стефаник, який студіював у Краківському університеті медицину, переймався стражданням знедоленого люду. Він часто ходив на залізничний вокзал і бачив своїх земляків, які довго чекали на потяг, аби сісти на корабель, що прямував до заокеанського світу.

Він писав: “Море сліз, пекло ціле, муки!

Доле людська, яка ти гірка і нескінченно зла!”

Аналогічну картину описав Іван Франко у вірші “Коли почувеш, як в тиші нічній...”:

Коли побачиш – на пероні день
Людей, мов оселедців тих, набито,
Жінок худих, блідих, аж серце рвесь,
Зів’ялих, мов побите градом жито,
Мужчин понурих і дітей дрібних...
Се – емігранти.

Художниця Олена Кульчицька по-своєму передала горе переселенців. На картині “За море” бачимо зібрану в гурт селянську сім’ю, а на подвір’ї їхньої покинутої хати вже збирається господарювати шинкар.

З їхнім прибуттям розпочався потік українських емігрантів на незаймані землі Канади.

- Чому люди виїжджають за кордон? Як ви думаєте?
- Так, **це важке економічне становище громадян і безробіття**

Це дуже складний процес – виїхати, залишити тут свою сім'ю, як би людина не намагалася асимілюватися, вона все одно залишається чужою в іншій країні. Це травматична для самих людей, які виїжджають. Ось послухайте лист українки з Канади, яку доля назавжди розлучила з Батьківщиною.

«Лист з чужини»

- Як поетеса ставиться до своєї землі?
- Якими словами вона виражає почуття любові до рідного краю?

Цей вірш ніби малює в нашій уяві дивовижні картини природи батьківського краю.

Робота за репродукціями картин та ілюстраціями. (презентація)

Про нашу, діаспору що емігрувала у широкий світ, починаючи з початку дев'ятнадцятого століття в народі говорять: „Нашого буковинського цвіту, розцвіло по всьому світу”. Ось відомі прізвища, тих хто в далеких світах, прославив наш буковинський край.

Олександр Архипенко –український американський скульптор і художник.
Яків Гніздовський – художник. Яків Гніздовський є автором марок пластової пошти, які видавалися в нью-йоркському пластовому таборі «Вовча Тропа».

Крук Григорій – український скульптор та графік, який працював в Німеччині. Основна тема творчості: історична доля України — понад 300 скульптур різного формату; серед скульптурних робіт «Портрет патріарха Йосипа Сліпого», «Монахиня», «Відпочинок», «Селянське подружжя».

Хмелюк Василь 3 липня 1903, с.Березівка, Жмеринський район, Вінницька область — 2 листопада 1986, Париж) — український маляр-постімпресіоніст і поет. Твори Хмелюка: квіти, натюрморти, краєвиди, портрети в яскравих контрастних кольорах.

Роберт Лісовський український художник - графік, послідовник Михайла Бойчука та Георгія Нарбута. Займався станковою та книжковою графікою, декоративно-ужитковим мистецтвом, сценографією та дизайном.

Автор логотипу авіакомпанії Lufthansa. Оформив обкладинку поетичної збірки Павла Тичини «Сонячні кларнети». Дивлячись на стилізоване графічне трактування символу лелеки-журавля, на згадку приходять слова пісні "Чуєш брате мій...", що міцно засіла у свідомості кожного українця-емігранта, змушеного покинути рідну оселю:

Чуєш, брате мій,
Товаришу мій.
Відлітають сірим шнурком
Журавлі у вирій.
Кличуть кру-кру-кру,
В чужині умру.
За ким море перелечу,
Крилонька зітру...

Святченко Сергій український художник, з 1990 живе і працює в Данії. Працює у жанрах живопису, колажу, відео, інсталяції, фотографії.

Курилик Вільям українсько-канадський художник і письменник (Канада) Грецькою мовою «ностос» означає повернення, «альгос» - страждання, біль. А разом - туга за батьківщиною, себто ностальгія. Віднесені вітрами у чужину, вони поверталися додому в думках, снах, розмовах. Наші земляки стали емігрантами, діаспорою. Однак не втратили своєї української сутності. Тяжко працюючи на хліб насущний, слідкували за подіями в Україні. Багато з них здобули світову славу. Хочеться вірити й сподіватись, що ви виростете справжніми синами й дочками рідної України- матері ,не залишити її в біді ,а допоможе підняти, розквітнути, щоб з гордістю і ви ,і ваші діти могли сказати: «Ми –українці!» Так давайте ж примножувати багатство нашої України, доти, доки світить сонце над землею ,щоб виливалось добром кожне серце. І буде гордість за нашу Україну, й житимемо ми щасливо та довго.

Поетична композиція.